

Nationaal Biografisch Woordenboek, uitgegeven door de Koninklijke Academiën van België, Brussel, dl. 15, 1996, 864 kol. + VIII + XIII p.

In het voorbije decennium heeft de Commissie voor het Nationaal Biografisch Woordenboek, met redactiesecretaris Gilbert De Smet, zowat om de drie jaar een boekdeel kunnen aanbieden, stevig zowel van omvang als van kwaliteit. De bijdragen omspannen telkens het geheel van onze geschiedenis, maar het ligt voor de hand dat de twintigste eeuw het meest bewerkt wordt, omdat daar nog het meest te doen valt. Ongeveer vijfentwintig van de hier behandelde kunstenaars,

letterkundigen, geleerden en publicisten van allerlei slag, geestelijken, politici ... hebben een rol gespeeld in de Vlaamse beweging. Op één na, de Antwerpse arts Jan Frans Matthyssens (1811-1870), hebben ze hun rol allemaal gespeeld na de Eerste Wereldoorlog.

Zes letterkundigen zijn erbij, waarvan drie beschreven door Rudolf Van de Perre: André Demedts, Paul De Mont en Karel Vertommen. Frans Delbeke, de vriend en medewerker van Gerard Walschap wordt terecht aan de vergetelheid onttrokken door Michiel De Bruyne. Ook de Molenbeekse gemeentesecretaris Jef Mennekens wordt behandeld. Van Cyriel Verschaeve kunnen we niet zeggen dat Romain Vanlandschoot hem aan de vergetelheid zou moeten onttrekken, wel dat de wederwaardigheden met zijn lijk in de vergetelheid worden gelaten.

Vier nationalisten worden geportretteerd door P.J. Verstraete: de jeugdleidster Angela Dوسفel-Tijsmans, de commandant van de Dietse Militie Joris Vansteeland, de arts Edgard Muylle en de redactiesecretaris van *De Nationaalsocialist* Albert Derbecourt. Deze laatste wordt betiteld als "*Vlaams-militant*", hoewel het fascisme in zijn optreden oneindig belangrijker schijnt geweest te zijn dan het Vlaamse.

Hiermee naderen we een opvallend probleem in deze bundel. Nagenoeg alle teksten zouden niet misstaan hebben indien ze bij de begrafenis van de persoon in kwestie waren voorgelezen: *De mortuis nihil nisi bene* lijkt de auteurs voor de geest te hebben gezweefd. Is het mogelijk dat er geen fouten zijn aan te stippen in de lange carrière van politici als Gaston Eyskens, Antoon Spinoy, Frans Daels of Jan Baptist Neve? Alleen de Gentse nationalist Boudewijn Maes is in een andere geest behandeld door Luc Vandeweyer, die hem in 1990 in dit tijdschrift al even indringend beschreven had.

Wie zijn er nog – allemaal in een eerder lovende toonaard – opgenomen in deze bundel? De taalgrenswerkers Hendrik Veltmans en Jos Gouverneur, de artsen Caesar De Bruyker en Arthur Claus, de activist Antoon Jakob, de "*anti-burgerlijk georiënteerde flamingant*" Herman Van den Rееck en de legeraalmoezenier Victor Vangramberen.

De rol van het *Nationaal Biografisch Woordenboek* voor de geschiedschrijving in het algemeen hoeft natuurlijk niet meer onderstreept te worden. De geschiedschrijving van de Vlaamse beweging zal door dit vijftiende deel opnieuw worden vergemakkelijkt.

LODE WILS

GRAAF DE GRUNNELAAN 14, B-3001 HEVERLEE